

[Ole Henriksen.]

har der siddet 25 mennesker i et udvalg i ca. 10 timer i træk og diskuteret et meget alvorligt emne, og der er gået meget tid med at diskutere enkeltheder i forslaget, enkeltheder, som beløb sig til 10, 20, 30 mill. kr. Det har været lidt vanskeligt at finde ud af, hvad der egentlig lå til grund for de forskellige beregninger, meget af det var gisninger, og der var egentlig ikke hold i de tal, som blev forelagt. Man må håbe, det var noget, det var værd at diskutere sagligt ud fra. Der blev altså diskuteret med meget stor alvor omkring disse spørgsmål.

Et afgørende og gennemgående træk i diskussionen har været den lønglidning, som arbejdsgiverne frygter vil finde sted. Begge parter på arbejdsmarkedet siger i dag, at man fuldt ud har udnyttet de 2 pct., der gives om året, og dermed er det også indirekte sagt, at hvad der er til rådighed i de kommende 2 år af lønglidning, er lig med nul. Dette er også blevet bekræftet under udvalgsarbejdet.

Herfra gøres der selvfølgelig en undtagelse i de tilfælde, hvor der kan påvises en produktivitetstigning i de enkelte virksomheder; i så fald kan man tilkæmpe sig en lønforhøjelse, og så må lønnen selvfølgelig godt glide, for så er der ingen omkostninger forbundet med at give denne lønforhøjelse.

Men virkeligheden stiller sig jo noget anderledes. Arbejderne har bevisbyrden over for arbejdsgiveren med hensyn til, om der er sket en produktivitetstigning i virksomheden. Det lyder jo meget godt, at arbejderne har denne rettighed, men hvis de ikke kan bruge det værktøj, som de får i hænde, til at påvise en produktivitetstigning, er det ikke ret meget værd. Spørgsmålet er, om arbejderne har de nødvendige forudsætninger, nemlig først og fremmest indsigt i regnskaberne. Det er også et spørgsmål om kendskab til investeringspolitikken i virksomheden, til afskrivningsregler, råvarepriser, salgspriser og kalkulationspriser. Hvis arbejderne har mulighed for at få fat i regnskaberne, så var der måske chance for, at de kunne gå til arbejdsgiverne og sige: så, nu kører vi altså noget bedre, produktiviteten er steget. Men det kan jo ikke lade sig gøre.

Efter at have forhandlet i mange år med arbejdsgivere og Arbejdsgiverforeningen på mæglingssmøder, hvor vi skulle forsøge at få en lønforhøjelse hjem, har jeg ikke oplevet én eneste gang at få nogen penge, fordi vi argu-

menterede med, at der var sket en produktivitetstigning. Vi har selvfølgelig brugt det argument, men det er blevet tilbagevist med et skuldertræk og en bemærkning som: jeg vil da godt se, om du kan bevise, at der er sket sådan en produktivitetstigning. Det kan man selvfølgelig ikke gøre, når man ikke har den regnskabsmæssige indsigt.

Det ville have været rimeligt, hvis der skulle stilles ændringsforslag i denne situation, at man havde givet det værktøj til arbejderne. Hvad med noget økonomisk demokrati, som regeringspartiet jo taler så meget om, hvad med at få denne indsigt i regnskaberne, så dette værktøj ikke kommer til at ligge ubenyttet hen? Her kunne man have brugt det.

Det har været diskuteret, om lønrammen allerede på forhånd var sprængt. Det er vel nærmest et akademisk spørgsmål. Det er et spørgsmål for meget regnskabskyndige, og selv om det er mit indtryk, at vi har mange af dem i arbejdsmarkedsudvalget, så ligger det i hvert fald klart, at enige kunne de ikke blive. Vi må altså i øjeblikket fastslå, at det, arbejdsmarkedets parter er kommet frem til, nemlig at lønstigningen er holdt inden for den 2 pct.s lønramme, må holde, indtil der kommer andre tal på bordet.

Jeg sagde i indledningen, at man havde diskuteret ting, som lå i 10 mill. kr.s klassen, med meget stor alvor i mange timer, indregningen af dyrtid i akkorder osv. Man må nok sige, at her er tale om proportionsforvridning, når man tænker på, hvad vi ellers i dette høje ting snakker om med hensyn til udgifter i al almindelighed. Hvis man skal bruge et sammenligningsgrundlag, der umiddelbart er til at forstå rundt omkring, så kan man nævne, at hele beløbet svarer til udgifterne til 10 jetjagere. Det er, hvad de koster i dag. Vi skal jo først have dem engang i 1980'erne, og så svarer beløbet formentlig kun til 4 jetjagere. Det er, hvad de, der producerer her i samfundet, skal have i lønforhøjelse i de næste 2 år. Det er man gået meget nemt hen over i dette ting. Ja, det har måske været diskuteret indgående, men argumentationen fra borgerlig side er jo, at der er tale om en slags forsikring, derfor kan vi egentlig godt tage lidt løst på det, og så gives der los for den slags indkøb.

Der kunne laves mange andre sammenligninger. Man kunne tage jord og fast ejendom, som jo giver ca. 6-8 mia kr. om året i spekula-